

Afrika

Afrika har form som et spørsmålstegn, skal noen ha bemerket da de studerte kartet. Nyhetene derfra kan også gi det inntrykk at fremtiden for dette store kontinentet med sine 450 millioner bare er farefull.

De som har levd og arbeidet i Afrika eller lært afrikanere å kjenne, har ofte en annen mening. Afrika er også et kontinent som gir håp.

Hva er det ved Afrika som gjør inntrykk på oss som kommer utenfra? Størrelsen, de enorme avstandene, kontrastene, konfliktene — dette imponerer og målbinder. Men det som nok fester seg dypest i oss er menneskenes umiddelbarhet og ekthet. Den merkelige evnen til å forstå «hjertets tale» har mang en gang ledet til forsoning mellom fiender, på en måte som har forbauset verden. Ikke minst frigjøringsprosessen i Zimbabwe gir eksempler på det. Blant annet Afrika-stoff i dette nummer av Ny Verden gir Steinar Nøvik sine førstehånds inntrykk fra tiden rett etter valget.

Norge har gjennom generasjoner hatt sterke bånd til Afrika. Vi kommer til å få mange og nye oppgaver i årene fremover. Positivt var det at den norske regjering så raskt lovet økonomisk hjelp til det nye Zimbabwe. Men kanskje vel så viktig som det vi selv har å gi, er hva vi kan lære av Afrika.

Zimbabwe uavhengig

«Tusen pund i belønning til den som gir opplysninger som fører til beslag av terrorist-våpen og fem tusen for opplysninger som fører til at terrorister blir pågrepet».

Store plakater med denne og liknende tekster sto fremdeles oppslått på vårt lokale postkontor i Salis-

Nr. 3 – 1980

ny verden

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

bury den 18. april, noen timer etter at Zimbabwe høytidelig var blitt erklært uavhengig. «Terrorist nr. 1, Robert Mugabe, var blitt statsminister og «terrorist» nr. 2, Joshua Nkomo, innenriksminister, før noen fikk summet seg til å fjerne plakaten. Utviklingen har gått fort i Zimbabwe.

Det er også andre minner fra den bitre krigen som offisielt tok slutt 1. januar. Selv i Salisbury ser man sikkerhetsgjerdene rundt eiendommene og alarmsystemer. På en gård vi besøkte noen mil utenfor hovedstaden var det i tillegg granatsikre stålspiler foran vinduene. Men man sov ikke lenger med ladd gevær ved siden av sengen.

Hva ligger egentlig bak den på mange måter eventyrlige utviklingen? Fra avisene kjenner vi til forhandlingene i London mellom Carrington, Muzorewa, Mugabe, Nkomo, Smith m. fl. I tillegg høstes nå

Forts. side 6

Friluftsgudstjeneste i Salisbury Garden 20. april 1980. Fra h.: President C. Banana og frue, ukjent, statsminister Mugabe med frue og mor, visestatsminister S. Mzenda og frue. (Foto: Informasjonsdepartementet, Salisbury.)

Ny giv i Nord-sør-konflikten

Av R. K. Mackenzie

Skal en ny økonomisk verdensorden bli virkelighet, trengs det mennesker med en ny innstilling og et videre perspektiv.

I LØPET AV 1980- og 1990-årene må skjevhetene i den internasjonale økonomi rettes opp, handelsforbindelsene må bedres for næringsmidler og ferdigvarer, og hele strukturen i verdensøkonomien samt pengesystemet må omlegges.

På kort sikt bør følgende gjennomføres:

- En storstilt overføring av økonomiske ressurser fra de industrielle land til utviklingslandene
- en internasjonal energi-strategi
- et verdensomspennende matvare-program
- start av enkelte viktige reformer i det internasjonale økonomiske system.

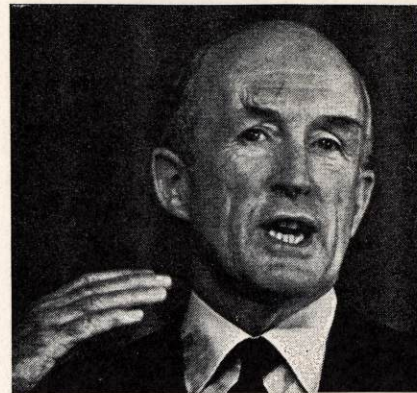
Det er den såkalte Brandt-kommisjon som kommer med disse anbefalinger i en nylig offentliggjort rapport som er resultatet av 2 1/2 års arbeid. Kommisjonen ble nedsatt på initiativ av Verdensbanken og har bestått av 18 politikere og økonomiske eksperter fra en rekke land. De hadde til oppgave å gjennomdrøfte alle spørsmål vedrørende verdensøkonomien, men spesielt de akutte problemer som skiller nord og sør, de rike og de fattige områder i verden. Formann var tidligere forbundskansler Willy Brandt, og blant de øvrige medlemmer kan nevnes Olof Palme, Edward Heath, Pierre Mendes-France, Chiles tidligere president Eduardo Frei og generalsekretæren for Samveldelandene, Shridath Tamphal. Til tross for den uensartede sammensetning greide kommisjonen å komme frem til enighet om gjennomgripende reformforslag.

TRE NYE OG VIKTIGE PRINSIPPER

Kommisjonen har lagt tre prinsipper til grunn for sine anbefalinger:

I. Nord og sør har felles interesser og er gjensidig avhengige av hverandre. Altfor ofte har forholdet mellom rike og fattige land vært som i en hard fotballkamp, konfrontasjon hele veien med alle knep tillatt. Derfor betydde det noe helt nytt da disse toppfolkene enstemmig gikk inn for at forholdet mellom nasjonene bør bygges på felles interesser.

Ta for eksempel matvaresituasjonen. Det er omkring 4,4 milliarder mennesker i verden idag — om 20 år vil det være over 6 milliarder. Ni tiendedeler av befolkningsøkningen vil skje i de fattige landene, og halvparten av dem makter ikke engang å produ-

A. R. K. Mackenzie, tidligere britisk minister for økonomi og sosiale saker i FN, var Edward Heaths personlige rådgiver i Brandt-kommisjonen.

sere nok mat til sin egen befolkning. Det er derfor i alle lands interesse å takle denne situasjonen slik at mangelen på fødevarer ikke skal resultere i en omfattende hungerkatastrofe, samtidig som etterspørselen presser prisene skyhøyt i været i de rike land. For energiforsyningen gjelder et lignende resonnement.

Personlig ser jeg heller ingen mulighet for å utnytte vår industrielle kapasitet fullt ut hvis den skal kunne brukes til å dekke behovene i den tredje verden. Men hvordan skal man så få gitt utviklingslandene så stor kjøpekraft at de kan skaffe seg de varer de trenger? Brandt-kommisjonens rapport peker på tre ting: man må sørge for mer stabile priser på de varer og produkter som de leverer; man må la dem få flere åpne markeder; man må gi dem økt økonomisk hjelp, så de kan betale tilbake etter hvert som deres finansielle situasjon bedrer seg.

II. Det annet prinsipp går ut på at nord og sør begge må yte sitt bidrag til den «pakkeløsning» som skal endre den nåværende situasjon. Vi må komme vekk fra den tankegang at de rike land skal øve veldeighet overfor de fattige, mens disse ikke behøver å yte gjengjeld. Denne innstilling virker demoraliserende. Selvsagt vil de rike land måtte putte mest inn i «pakken»: mer omfattende økonomisk hjelp, mer liberale handelsvilkår, større ansvarlighet når det gjelder energiforbruk, bedre kontroll med de multinasjonale selskaper, mer demokratiske metoder i Verdensbanken og det internasjonale pengefond. Men utviklingslandene må også yte sitt ved å øke sin matvareproduksjon, utnytte de midler de mottar på en mer effektiv måte og skape et bedre klima for investeringer fra utlandet.

Rapporten peker på det tragiske forhold at de økende militærbudsjetter — også i Den tredje verden — bidrar sterkt til å redusere de midler som kan settes inn for en bedring av jevne menneskers situasjon. En tank, for eksempel, koster like meget som 1.000 klasseværelser, mens man for prisen på ett fly kunne opprette 40.000 landsby-apotek.

III. Den tredje grunnleggende idé bak rapporten er begrepet «automatikk» — i den forstand at utviklingslandene må være sikret en automatisk overføring av hjelp i stedet for å være henvist til mer tilfeldige bevilgninger. Kommisjonen foreslår at det

pålegges en internasjonal inntektsskatt til dette formål.

TYVE ÅR MED VELDIGE OMVELTNINGER

I de atten måneder jeg arbeidet i kommisjonen er jeg blitt klar over tre forhold. Det ene er at vi i de nærmeste tyve år vil bli vitne til større omveltninger enn i noen tilsvarende periode i historien. Uansett fra hvilket synspunkt man ser det — befolknings-eksplosjonen, energimangelen, den geografiske forskyvning av industri-produksjonen — er det innlysende at vi ikke kan unngå voldsomme forandringer. Det kan overhodet ikke bli tale om å opprettholde status quo. Med mindre vi idag kan finne frem til en strategi så endringene kan skje i fredelige former, vil vi bli utsatt for en smertefull konfrontasjon senere.

Det andre som sto klart for meg var at i den kontinuerlige debatt mellom nord og sør må begge parter slå inn på nye veier hvis det skal skje noen virkelig fremgang. Begge sider må erkjenne og være ærlige om at det blir nødvendig med en endring av deres innstilling og politikk.

For det tredje tror jeg det vil være skjebnesvangert å overse det moralske element i tilsynelatende økonomiske problemer. Svært ofte tenker vi eksperter når vi har utarbeidet en god teori på papiret eller fått igjennom en lov i parlamentet, at dette er tilstrekkelig. Men vi mangler fremdeles en viktig dimensjon for å kunne gi et virkelig svar.

DEN MORALSKE DIMENSJON

Da kommisjonen begynte sitt arbeide, virket det som om de oppgavene den hadde foran seg var av en rent økonomisk natur. Men etter hvert som arbeidet skred frem ble det klart at hvis de forholdsregler vi foreslo skulle bli effektive, måtte det moralske siktepunkt trekkes inn. Som rapporten uttrykker det: «De nødvendige politiske beslutninger vil ikke kunne fattes uten en verdensomspennende enighet om det moralske grunnlag». Og den fortsetter med å understreke at skal en ny økonomisk verdensordning bli virkelighet, trengs det mennesker med en ny innstilling og et videre perspektiv.

Jeg tror dette er en dyp sannhet. Jeg tror også at det er på dette punkt Brandt-kommisjonens arbeide faller sammen med Moralsk Opprustningsintensjoner. I 1948 uttalte Marshall-planens administrator at MRA var «Marshall-planens ideologiske motstykke» fordi den hadde den moralske dimensjon som gjør økonomisk hjelp effektiv.

Jeg tror vi er i samme situasjon når det gjelder Nord-Sør-dialogen idag — vi trenger en moralsk impuls til støtte for de økonomiske hjelpemidler. Som Frank Buchman en gang uttrykte det: Moralsk Opprustning står for forandring på alle områder: økonomisk, sosialt, nasjonalt og internasjonalt — og alt sammen på grunnlag av personlig forvandling.

Unge nordboere møtes i Karlskoga

«15 millioner barn vil dø av underernæring dette året — to ganger Sveriges befolkning,» fortalte dr. Stanley Barnes, meieriekspert fra Australia, ved en ungdomskonferanse i Karlskoga, Sverige, i påsken. «Vi må besvare apatien i våre egne samfunn forat det skal kunne skapes politisk vilje til å rette på slike forhold.»

90 unge fra hele Norden kom til konferansen, som fikk bred omtale i lokalpressen. «Høy levestandard skaper ikke automatisk en høy moral,» lød en overskrift i *Karlskoga Tidning*, som siterte sosialdemokraten Nils Erik Särnbrink fra Stockholm: «Mennesket er både godt og ondt. Ethvert menneske må bekjempe det onde både i seg selv og samfunnet.» «Diskusjonen var livlig og ofte motsetningsfylt,» skrev avisen på første side. «Men det er folk fra nesten alle politiske vinkler og religiøse grupperinger innen MRA.»

Karlskoga Tidning viet også nesten en halv side til en tale av nordmannen Leif Hovelsen, som har arbeidet i nær kontakt med øst-europeiske opposisjonelle de senere årene. Han siterte russeren Vladimir Bukovski: «Hvis du bestemmer deg for å være deg selv, kan du ikke gi etter for press. Friheten og demokratiets beste våpen er mennesker som gjør friheten til en praktisk realitet gjennom sine personlige holdninger og handlinger.»

«Absolutte normer er nødvendige ledestjerner til virkeligheten,» sa Hovelsen videre. «Uten dem kan vi bli manipulert av strømninger i tiden. Derfor er vi alle ansvarlige for å holde vår egen samvittighet levende.»

RASISME INNRØMMET

Fjorten unge fra Australia og Stillehavsområdet tar del i det sjette «lederskapstrenings»-kurset ved MRA-sentret i Melbourne, Australia. Siden februar har de studert aktuelle spørsmål i verdenssammenheng, samtidig som de har tatt for seg andres erfaringer — i fortid og nåtid — av en tro som har kunnet hjelpe dem til å takle konkrete problemer.

«Jeg prøver å la være, men innerst inne betrakter jeg dere som et erobret folk,» sa australieren Lyn-delle Drew til kursdeltakerne fra Papua-Ny Guinea og fra den australske urbefolkningen. «Dette er noe jeg må be dere om tilgivelse for. Jeg har ventet at dere skulle tale like bra engelsk som jeg og har behandlet dere ovenfra-og-nedad fordi dere ikke har gjort det. Det har vært en forferdelig ting hos meg.»

«Tillit og forståelse er blitt bygget gjennom den bønningen om tilgivelse,» sa Seruma Wedega fra Papua-Ny Guinea. «Ingen har sagt noe slikt til meg før. Jeg har ofte merket hvordan hvite mennesker venter at vi skal tenke på samme måte som dem, uten at de forstår hva vi tenker. Jeg innser at jeg trenger å bli annerledes i min holdning til de hvite også. Vi trenger hverandre.»

Jeg kommer fra Soweto

Sam Pono, 29 år, tidligere kontorfunksjonær og saxofonist fra Soweto i Sør-Afrika, talte til en privat forsamling under et besøk i Oslo i februar i år. Sammen med to andre, Kedmon Hungwe og Don Barnett fra Zimbabwe — den ene svart og den andre hvit — hadde han tilbrakt flere måneder i Europa. Blant annet hadde de tre vært med å arbeide bak kulissene for en løsning av konflikten i Zimbabwe, da delegatene møttes i Lancaster House i London.

Vi gjengir utdrag av talen.

Det er med dyp sorg jeg sier farvel til mine to venner fra Zimbabwe, som nå reiser hjem. Vennskapet mellom oss har ikke oppstått av seg selv. Som dere ser, er vi meget forskjellige av hudfarge og bakgrunn og vi har hatt mange «eksplosjoner» oss imellom. Men vi har alltid kommet til enighet fordi grunnlaget for vårt samarbeid er viljen til å finne «hva som er rett» og se bort fra «hvem som har rett». Vårt vennskap gjorde det mulig å bidra til å formidle en ny ånd til noen av deltakerne i London-konferansen som avgjorde Zimbabwes fremtid sist høst. Vi ble kjent med mange av dem. Det var ikke alltid ordene vi brukte, men enheten mellom oss som gjorde inntrykk.

Jeg kommer fra Soweto. Som dere vet er Sør-Afrika et høyt industrialisert land med store byer. Folk av forskjellig rase får ikke bo i samme område og utenfor alle byene er det en bydel for sorte. Boli-nøden og mangelen på arbeid og muligheter har gjort ungdommen bitter og urolig. De er en trussel mot andres sikkerhet. Gamle mennesker kan ikke gå trygt i gatene om kvelden. Selv om jeg kom fra et kristent hjem var jeg bitter og frustrert og tilhørte en ungdomsgjeng. Jeg gikk med kniv og var blitt alkoholiker i 22-års alderen. Men innerst inne lengtet jeg etter å gjøre noe med uretten i mitt land.

I 1972 skjedde det noe som ga et glimt av håp. Sosialarbeideren i mitt distrikt reiste til Caux. Der fant hun et samfunn så totalt forskjellig — uten barrierer mellom raser, religioner, klasser og aldre — at hun ble grepet av en sterk trang til å spre denne ånden i Sør-Afrika. Men hvordan skulle det kunne skje? Tanken slo ned i henne en dag at dersom hun ville hjelpe sitt land måtte hun begynne med de unge. Og blant dem fantes én spesiell slyngel, nemlig jeg! En dag etter tilbakekomsten inviterte hun meg hjem til seg. Hun og jeg hadde hatt mange sammenstøt tidligere, fordi hun hadde et meget dominerende vesen som jeg reagerte voldsomt mot. Denne gangen ble jeg imidlertid slått av en helt ny omsorg og forståelse. Hun satte frem mat og te, og fortalte om det hun hadde opplevet i Caux. Så sa hun at hun var lei for at hun hadde vært så arrogant og dominerende tidligere. Samtidig var hun overbevist om at tiden var kommet da jeg kunne finne min virkelige bestemmelse i livet. Hun la frem situasjonen slik hun så den — fattigdommen, volden, drukkenskapen, alle barna som ble født utenfor ekteskap. «Sam,» sa hun, «du er en av dem som kan hjelpe vårt folk.»

Da jeg gikk, kjente jeg konflikten rase inne i meg. Jeg visste at tiden var kommet. Gjennom et mirakel ble jeg istand til å starte på nytt og begynne hver dag med å tenke over hvordan jeg skulle bruke mitt liv annerledes. Kort etter fikk jeg idéen å fortelle min far helt ærlig hvor meget jeg tjente. I en fattig familie hjelper den eldste automatisk til med økonomien. Men jeg hadde bare latt dem få vite om halvparten av det jeg tjente og brukt resten til å ha det moro med kameratene mine, som jeg gjerne ville imponere. Da jeg tilslutt snakket åpent med min far, falt ikke taket ned slik jeg hadde ventet! Jeg hadde hatet far for hans behandling av mor, og dette fikk vi også snakket om.

Etter det tok jeg med hele lønnen hjem. Ikke lenge etter begynte far å gjøre det samme. Han hadde også holdt noe tilbake! Nå fikk han ikke ro i samvittigheten og han følte han skulle støtte meg.

Far tilga meg og jeg følte meg tilgitt av Gud. Gjennom å tilgi far lærte jeg også å tilgi andre mennesker, spesielt hvite. Det betyr ikke at jeg har sluttet å slåss for våre rettigheter. Vi sorte har krav på de samme muligheter som de hvite. Jeg tror bare ikke på å drive folk på sjøen. Jeg har erfart at kjærlighet er sterkere enn hat og at enhet gjennom forvandling i mennesker er sterkere enn vold. I virkeligheten er en slik forvandling i mennesker en større trussel mot status quo enn vold.

Gryende forståelse hos de unge

Om en måned reiser jeg hjem. Hva som kommer til å skje videre i Sør-Afrika vet jeg ikke. Men jeg vet at jeg selv og mine venner kommer til å fortsette den kamp for moralsk opprustning som vi har begynt, hva det enn måtte koste.

De to sterkeste kreftene i Sør-Afrika er hvit nasjonalisme som støtter seg på militærmakt og en svart nasjonalisme som har sin styrke i folket og i støtten fra resten av verden. I Zimbabwe har geriljakrigen foregått i utkantstrøkene. Skulle det bli borgerkrig i Sør-Afrika ville hjertet og sentrum av den være i de sorte byområdene. En slik konflikt ville få krigen i Zimbabwe til å virke som en søndagsutflukt i sammenligning.

Det har imidlertid skjedd enkelte oppmuntrende ting det siste året. Korrupsjonsskandalen i den sørafrikanske regjeringen, som tvang statsministeren til å gå av, gjorde at mange hvite har begynt å vurdere på nytt. Det gjelder spesielt den unge generasjonen, som begynner å forstå at den myten de har levet med om oss sorte er falsk, og at den skaffer dem fiender over hele verden. Men de progressive kreftene blant de hvite har hittil manglet en klar nok målbevissthet og strategi. Det er også en mangel på kontakt mellom dem fra alle raser som faktisk vil kunne samarbeide om en rettferdig løsning. De viktigste spørsmålene nå er antagelig hvordan en slik målbevissthet og en reell kontakt kan skaffes til veie.

MRA, kirken og innvandrerne

Av Einar Engebretsen

På Bispemøtet i 1979 ble innvandrernes kår i Norge tatt opp, på bakgrunn av rasefordommer og negative holdninger som eksisterer mot dem i vårt samfunn. Det ble pekt på tre muligheter: 1) De kan bli assimilert i det norske samfunn og miste sitt særpreg. 2) De kan leve i fullstendig isolasjon, adskilt fra det norske samfunn. 3) De kan bli integrert på en slik måte at de blir en naturlig del av samfunnet, samtidig som de beholder sitt kulturelle og religiøse særpreg. Den tredje muligheten fremstår som den ideelle. Bispemøtet ber menighetsrådene ta opp dette spørsmålet og i holdning og handling bidra til at innvandrerne finner seg til rette i landet vårt.

Betyr det at Norges biskoper har gitt opp sin kristne misjon og går inn for at dene ene religionen er like bra som den andre? Selvsagt ikke. Like selvsagt var det at Frank Buchman ikke ble mindre kristen da han for snart 35 år siden ønsket tallrike muhammedanere velkommen til konferansesentret i Caux.

Noen årstall

For mange av oss er Kristi Kors livets virkelige kilde og rikeste erfaring. For mange muhammedanere er Korset et symbol på blodige korstog, død og slaveri. La oss ta et lite tilbakeblikk bare over de siste 150 års utvidelser av Europas interessesfære innen den muhammedanske verden. (Muhammedanerne utgjør hovedtyngden av innvandrere hos oss.):

- 1820 — Oman og Otar blir britiske protektorater.
- 1825 — Krigen på Java.
- 1830 — Algerie tas av franskmennene.
- 1839 — Aden tas av britene.
- 1839 — Britene inntar Afganistan etter blodig krig.
- 1881 — Fransk erobring av Tunisia.
- 1881 — Egypt okkuperes av britene.
- 1885 — Krig mot El Mahdi i Sudan.
- 1885 — Eritrea okkuperes av Italia.
- 1890 — Senegal erobres av franskmennene.
- 1899 — Khanates av Baluchistan annekteres av Storbritannia.
- 1903 — Slaget om byen Kano i Nord-Nigeria.
- 1912 — Marokko okkuperes av franskmenn og spaniere.
- 1914 — Kuwait blir britisk protektorat.
- 1920 — Syria og Libanon under fransk mandat tross syrisk motstand.

Bibliander og Luther

Theodor Bibliander, en av Frank Buchmans forfedre, levde i reformasjonstidens Sveits. Han ble Zwinglis etterfølger som professor i latin ved Akademiet i Zürich, på en tid da tyrkerne lå foran Wien og det ble tordnet fra alle prekestoler mot «muhammedanerne — Kristi motstandere». Ikke desto mindre hadde Bibliander det uhorste mot å utgi Koranen i latinsk oversettelse, det språket som enhver dan-

net europeer forsto. Dette var så dristig at boktrykkeren i Basel ble kastet i fengsel og bare ble sluppet fri etter Martin Luthers personlige forbønn. (Luther var kanskje mindre luthersk enn mange av dagens lutheranere?)

Den gylne nøkkel

400 år senere åpnet Moralsk Opprustning sitt konferansesenter i Caux i Sveits for en menneskehet — også for verdens 750 millioner muhammedanere — og tallrike representanter kom: Delegasjoner fra Tunisia og Marokko søkte en ikke-voldelig løsning på sin frigjøringskamp, og fant den. Generalsekretæren for Den arabiske liga var stadig i kontakt med Caux i forbindelse med problemene i Midt-Østen. Grunnleggeren av det moderne Pakistan, Muhammed Ali Jinnah, ønsket en internasjonal MRA-styrke velkommen i sitt land med ordene: «Dere har svaret til hatet i verden. En ærlig bønn om tilgivelse — det er den gylne nøkkel.»

Nylig kom Imamen av Kano, muhammedanernes overhode i Nord-Nigeria, til Caux på vei til et europeisk universitet for å hente hjem sin datter. Han hadde grunn til å frykte at hun skulle bli korrumpert av det dårlige moralske klima — men i Caux ville han være trygg for henne, mente han.

Unge tyrkere og malaisiere har deltatt i konferansene i Caux de siste årene, likedan store studentgrupper sendt av myndighetene i Egypt. Kristne og muhammedanere fra Sudan kom dit sammen for å finne en løsning på borgerkrigen mellom arabere i nord og kristne i sør.

For ikke lenge siden var det et møte i London om forholdet mellom Vesten og Den tredje verden. Ambassadøren fra Algerie lyttet til et innlegg av en britisk diplomat, om store problemkomplekser på det økonomiske plan. Men briten gjorde det også klart at Europa har gjort mye urett, og at det har vært dårlig sammenheng mellom liv og lære. Vi har behov for råd og hjelp fra den tredje verden, sa han, og vi trenger deres tilgivelse. Da algeriereren gikk opp for å tale, rev han i stykker sitt manuskript. Han hadde ikke ventet et slikt innlegg, og måtte derfor si noe helt annet enn han hadde tenkt. Muhammedaneren var blitt en erfaring rikere og en fordom fattigere.

Selve meningen

Personlig skulle jeg ønske at alle muhammedanere ble virkelig kristne. Det kan bli vanskelig. Men neppe vanskeligere enn at alle kristne blir virkelig kristne. Det første er sannsynligvis avhengig av det siste.

Egentlig er vi vel alle innvandrere på vår lille klobe, inntil vi vandrer bort fra den. Mange av oss kristne trenger å utvide både hjerte og tenkning for å bidra til at alle vi innvandrere finner oss til rette på Guds jord. Men er ikke det selve meningen med livet?

Kort nytt

STUDENTER MØTES I LAGOS

«Målet har hittil vært folkenes frigjøring i alle land. Men hva sikter vi mot etter frigjøringen?» Replikken falt under et møte for studenter fra alle deler av Nigeria i hovedstaden Lagos, i april. Det var ledd i en serie treningskurs som tar opp spørsmålet om studentenes ansvar for Afrika i 1980-årene.

Under et tidligere kurs deltok også studenter fra Ghana. Både Nigeria og Ghana har nylig innført en demokratisk styreform etter tretten års militærdiktatur.

BOER-STUDENT: FORANDRING MÅ KOMME

Førti ungdommer fra Sør-Afrika, Swaziland og Zimbabwe deltok i en treningsleir ved MRA-sentret utenfor Johannesburg i påsken. De møttes fordi de ønsket å bryte ut av sitt eget miljø og ikke bli påvirket av omstendigheter eller propaganda. En boer-student fortalte om den forvirring som rådet blant hans venner på universitetet. De vet at en forandring må komme, sa han, men de er usikre på hvorfor, hva slags forandring og hvordan den vil komme. «Vi trenger de sortes hjelp til å se sannheten,» sa han. Selv hadde han invitert flere sorte venner til å møte boerstudentene.

En sort sør-afrikaner fortalte at han hadde funnet svaret til sin underlegenhet. En farget mann (av blandingsrase) sa at han hadde følt Gud tale til seg. «Du har støttet de sorte når de hvite undertrykker deg. Likevel har du tatt for deg av de hvites luksus når det passer deg. Denne dobbeltmoralen må ta slutt.»

CAUX 1980

Innenfor rammen av sommerkonferansen vil det bli følgende spesialprogram:

12.—20. juli: *Fornyelse av mennesker — nytt håp.* Åtte dagers samling omkring hovedtemaet for sommeren.

25. juli — 2. august: *Familiens fremtid.*

Kan familien bli en aktiv kjerne som har innvirkning på samfunnet? Følgende temaer tas opp: Oppdragelse til uselviskheter. Forvandlingens dynamikk. Åpenhet og skapende evne.

5.—17. august: *Ansvar og oppgaver for fremtiden.* De unge er vertskap for konferansen. Spørsmål omkring frigjøring, ressurser, fattigdom og maktkamp er avgjørende for fremtiden. Hvordan kan vi forberede oss for ansvaret som venter?

26.—31. august: *Teknologien — tjener eller herre?* Industrikonferanse med vertskap fra Europa, Nord- og Sør-Amerika og Japan.

Zimbabwe uavhengig

Forts. fra side 1

fruktene av måneders og års trofast arbeid i det stille, ja til dels i det skjulte. Mennesker har stilt sin tid til disposisjon for å invitere de forskjellige parter til sine hjem. Ærlig og ydmykt har man gitt av sine egne erfaringer om hvordan man ble fri fra bit-terhet, overlegenhet og krav og i stedet begynte å ta omsorg for andre og for landet.

Det har vært oppmuntrende å følge statsminister Robert Mugabes uttalelser og taler i forbindelse med uavhengighetsfeiringen. Tonen har hele tiden vært å tilgi og glemme fortiden og se fremover. Han har gått sterkt i rette med dem som forsøker seg på hevnaksjoner. Det har vært en del slike, spesielt i de svarte bydeler i Salisbury. Mugabe har også ved flere anledninger oppfordret de hvite til å bli i landet og bidra med sin erfaring. I en fjernsynstale noen timer før uavhengighetserklæringen, sa han:

«I morgen blir vi født på ny. Ikke bare som enkelt-individer, men som et folk. I morgen skal vi slutte å være fortidens kvinner og menn og bli fremtidens kvinner og menn. Så er det da i morgen, ikke i går, som bærer vår skjebne.

Vår nye nasjon krever av enhver av oss å bli et nytt menneske, med et nytt sinn, et nytt hjerte og en ny ånd. Vårt nye sinn må ha en ny visjon og vårt nye hjerte og en ny kjærlighet som avviser hat. En ny ånd må forene og ikke splitte. Dette er for meg det menneskelige element som må utgjøre kjernen i vår politiske forandring og nasjonale uavhengighet.

Hvis jeg i går bekjempet deg som en fiende, er jeg i dag blitt en venn og alliert. Hvis du i går hatet meg kan du i dag ikke unngå den kjærlighet som binder meg til deg og deg til meg. Fortidens feil må nå være tilgitt og glemt.»

«Fortsett å bygge broer»

Et høydepunkt under vårt opphold her var en fri-luftsgudstjeneste i en vakker park i sentrum av Salisbury to dager etter uavhengighetsdagen. Det var et felles-kirkelig arrangement og et ledd i det forsoningsarbeid som er så avgjørende for landets fremtid. På første benk satt landets nye president og hans frue, statsminister Mugabe og fru Sally samt flere statsråder. Biskop Muzorewa satt på benken bak Mugabe, og de to håndhilste på hverandre ved ankomsten. Den anglikanske biskop Hatende holdt en tale som var utfordrende og tankevekkende både for landets leder og for den vanlige kvinne og mann. Tårene var ikke langt unna da hele forsamlingen til slutt reiste seg og sang *Nkosi Sikelele Afrika* — Gud velsigne Afrika.

Neste søndag gikk turen til en høyere skole 4—5 mil utenfor Salisbury. Et par hundre elever kom og så MRA-filmen *Frihet*, som på en dramatisk måte skildrer den afrikanske frihetskamp og maktkamp og hvordan forsoning og samarbeid er mulig når mennesker tar imot Guds visdom. Selv om filmen ble laget for over tyve år siden, er den som skreddersydd for dagens situasjon i Zimbabwe. Midt under filmen hadde vi tepause og talte til elevene i spisesalen om våre egne erfaringer.

Filmen *Frihet* tales nå inn på shona-språket som tales av 80% av Zimbabwes befolkning.

Forleden var vi en gruppe på ca. ti utlendinger, alle aktive i arbeidet for Moralsk Opprustning, som ble mottatt i utenriksdepartementet hos visestatsminister og utenriksminister Sim Mzenda. Han fortalte oss en del om sine erfaringer og om sitt syn på kristendom og marxisme. Han mente det var mye å lære av Marx, men det betød ikke at han selv var marxist. Han sa han var katolikk, og mente at hans kamp var i tråd med sann kristendom fordi han hadde kjempet for frihet og for et rettferdig samfunn. Hvis de kristne hadde levd ut det de snakker om, ville det ikke blitt noen krig i Zimbabwe.

Vi ga Mzenda et bilde av hva Moralsk Opprustning står for og søker å fremme, og han sa til slutt: «Dere gjør akkurat det som regjeringen oppfordrer til. Fortsett med å bygge broer.»

Lord Soames som styrte landet de siste måneder før det ble uavhengig, uttalte da han kom tilbake til Storbritannia: «Hver gang vi trodde tingene ville eksplodere i ansiktet på oss, skjedde det et mirakel. Da vi dro ut dit var ikke jeg en som trodde på mirakler. Men min innstilling er i ferd med å bli snudd opp ned.»

Det ligger bønner fra hele verden bak de mirakler Lord Soames snakker om. Det vil utvilsomt trenes både hardt arbeid og fler mirakler i tiden som kommer. 20.000 drepte glemmes ikke over natten, og det blir ingen lett oppgave å skaffe arbeid og levelige kår for 2—300.000 flyktninger som nå vender tilbake. La oss fortsette å be om mirakler slik at Zimbabwe kan bli et inspirerende forbilde for både Sør-Afrika og resten av kontinentet. Ja, selv vi i Europa kan ha ett og annet å lære!

Steinar Nøvik.

SVAKSTRØM ER VAR STYRKE

Vår spesialitet:

Alt materiell for
avslutning av
svakstrømskabler

90 år som spesialforretning
i svakstrømsbransjen

O. ØSTMO A.S

Rådhusgt. 3, Oslo 1

En freser som imponerer- **CANADIANA**

Dette er maskinen som vil overraske selv den mest kravfulle gartner. CANADIANA jordfreser er kompakt, men sterk og robust. Maskinen er lett å betjene, har robust kjede-overføring og motor av anerkjent merke. CANADIANA jordfreser fås i 2 modeller:

ACD 526: 5 HK motor, med revers, justerbar arbeidsbredde 35–66 cm.

ACD 319: 3 HK motor, justerbar arbeidsbredde 30–48 cm.

en maskin fra
REINHARDT

FORHANDLER:

REINHARDT

Reinhardt Maskin A/S 4601 Kristiansand S.
Avdeling Oslo: Hvamveien 1, 2013 Skjetten

Diriger Deres
import via

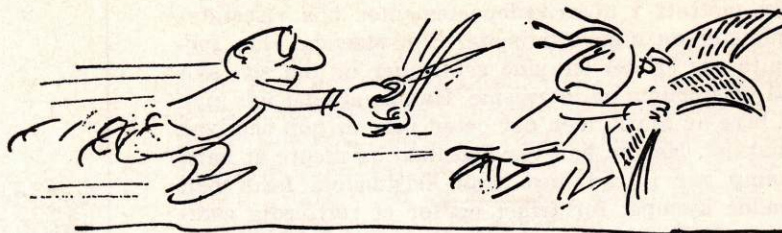
KRISTIANSAND

med sine gode
forbindelser fra
utlandet.

Vi tilbyr Dem
lagring, fortolling
og distribusjon.

KST Spedisjon A/S

Havnebygget,
Kristiansand.

klippet

Er det ikke derfor tåpelig . . . at noen skulle ønske å gjenopplive sårene og uretten fra fortiden? Uretten som har vært, må nå tilgis og glemmes.

Dersom vi skal se tilbake, la oss gjøre det for å lære av det fortiden har vist oss, nemlig at undertrykkelse og rasisme er urett som aldri igjen må finne grobunn i vårt politiske eller sosiale system. Den kan aldri rettferdiggjøres ved den tanke at fordi de hvite undertrykket oss i går, da de hadde makten, så må de sorte undertrykke dem idag når de sorte har makten. Et onde forblir et onde enten det praktiseres av hvit mot sort eller av sort mot hvit.

Robert Mugabe i sin tale til nasjonen ved Zimbabwes uavhengighet.

Det faktum at mer og mer av de ordinære tjenester som et samfunn har behov for, betraktes som uverdige for oss selv, skremmer meg . . .

For mange (fremmede og fargede) som kommer til oss i nød, kan det være bra betaling i en første tid. Men dette er farlig for oss selv. Lønnsoppgjørets «lavtlønnsprofil» i år er derfor en viktig politisk hendelse. Men jeg tror vi må gå meget lenger. Vi må bevisst lære opp oss selv til å betrakte tjenester som noe høyverdig: hva er et tjenesteløst samfunn annet enn en fornem søplekasse? Men vi må også sørge for at de fremmede og fargede finnes i stillinger som vi betrakter som «høyverdige» . . . Gjør vi ikke det, er vi i ferd med å skape ghettoer i Norge, som kan komme til å ødelegge oss.

Gidske Anderson, Arbeiderbladet 7.5.80.

Det er økt interesse for verdispørsmål — og dermed også for kristendom og kirke — i arbeiderbevegelsen. Arbeiderbevegelsen har stått i fremste rekke i kampen mot den materielle fattigdom. Nå reiser spørsmålet seg med økende tyngde om hva vi kan gjøre for å bekjempe følelsesmessig fattigdom og utrygghet.

Det er grenser for hvor mye velferd vi kan nå gjennom velferdsstaten. Jeg synes det er ting som taler for at vi i arbeiderbevegelsen bør foreta en kritisk omprøving og muligens også en omlegging av deler av vår sosialpolitikk.

Statsråd Sissel Rønbeck, Vårt Land 12.3. 1980.

Moralsk sett er det ingen forskjell om et menneske drepes i krig eller dømmes til sultedøden på grunn av andres likegyldighet.

Willy Brandt.

(Internasjonale organisasjoner som) WHO har gitt «hvite svar» til «svarte problemer». Vi har alle vært involvert i å overføre vår erfaring i Nord til landene i Sør med den absolutte overbevisning — som gode misjonærer — at fremtiden for landene i Sør er hvit.

Det er vel og bra med litt malariakontroll, litt arbeid med andre definerbare sykdommer, men dette bringer ikke helse til grasrøttene . . . En klarere oppfatning av helseproblemene i Sør (vil komme når Nord begynner å forstå) de utrolige selvmotsigelser som eksisterer i vårt helsesystem i Nord.

Halfdan Mahler, president i WHO (Verdens Helseorganisasjon).

Ny Verden vil fremme: En åndelig og moralsk opprustning. Solidaritet mellom enkeltmennesker og nasjoner. En revolusjon under Jesu Kristi Kors, som vil omskape verden. Individets og samfunnets forandring. Absolutte moralnormer: ærlighet, renhet, uselviskhet og kjærlighet.

INFORMASJON OM MORALSK OPPRUSTNING

Utkommer med 6 nummer i året.

I redaksjonen:
Eva Riise Hanssen - ansvarlig red.
Anders Eskeland
Einar Engebretsen
Jens J. Wilhelmsen
Inge Mannsåker
Sturla Johnson
Keld Jørgensen (Danmark)

ABONNEMENTSPRIS for et år
Norge kr. 40,-
Danmark dkr. 32,-

Redaksjonens adresse:
Postboks 3018, Elisenberg, Oslo 2
Tlf. 02/44 64 78 — Postgiro 5 12 57 94

Danmark:
Postboks 312
1502 København V. Postgiro 18 51 51
Sverige:
Sveavägen 34, 6., 111 34 Stockholm
Tlf. 08/10 34 56

Trykkeri: Brødr. Tengs, Oslo

Utgiver: Stiftelsen Moralsk Opprustning
NY VERDEN